

चंद्र अडथळा

प्लेटो आणि अॅरिस्टॉटल यांचे म्हणणे बरोबर होते का की जीवन चंद्राच्या खाली एका क्षेत्रापुरते मर्यादित आहे? विज्ञानाने चाचणी करण्याकडे दुर्लक्ष का केले? या रहस्याचा तात्विक शोध.

मुद्रित दिनांक २४ डिसेंबर, २०२४

CosmicPhilosophy.org
दर्शनशास्त्राद्वारे ब्रह्मांडाचे अर्थग्रहण

अनुक्रमणिका

१. प्लेटो आणि अॅरिस्टॉटल यांचे जीवनाबद्दलचे विचार बरोबर होते का?

२. लेखकाविषयी

? “पृथ्वीपासून जीवन अंतराळात किती दूर गेले आहे?”

३. विज्ञानाने चाचणी करण्याकडे दुर्लक्ष केल्याचे रहस्य

४. विज्ञानाच्या इतिहासातील एक महत्त्वाचा भाग

 वैज्ञानिक क्रांती आणि अॅरिस्टोटेलियन भौतिकशास्त्रापासून संक्रमण

 Francis Bacon, Chen Ning Yang आणि Robert Mills

५. हद्दपार

 तत्त्वज्ञ Giordano Bruno

५.१. संवेदनशील विषयांवर प्रश्न विचारल्याबद्दल बंदी

५.२. बिग बॅंग सिद्धांतावर प्रश्न विचारल्याबद्दल बंदी

 विज्ञान लेखक Eric J. Lerner

६. निष्कर्ष

७. अपडेट 2024

 2024 मधील GPT-4 AI: विज्ञानाने अद्याप चंद्राच्या पलीकडे जीवन पाठवले नाही

 इराणने डिसेंबर 2023 मध्ये प्राण्यांना अवकाशात पाठवले

प्लेटो आणि अॅरिस्टॉटल यांचे जीवनाबद्दलचे विचार बरोबर होते का?

विशाल अंतराळात, पृथ्वीच्या वातावरणापलीकडे आणि चंद्राच्या कक्षेपलीकडे, एक गूढ अडथळा आहे. एक अडथळा जो हजारो वर्षांपासून तात्विक चर्चेचा विषय राहिला आहे. तत्त्वज्ञ प्लेटो आणि अॅरिस्टॉटल यांचा विश्वास होता की चंद्रापलीकडे जीवन अशक्य आहे, कारण त्यांनी त्याला जीवनाच्या क्षेत्र आणि स्थायित्वाच्या क्षेत्रामधील सीमा म्हणून पाहिले.

आज, मानव विश्वाचा शोध घेण्यासाठी अंतराळात उडण्याचे स्वप्न पाहतात. स्टार ट्रेकपासून आधुनिक अंतराळ संशोधन उपक्रमांपर्यंत लोकप्रिय संस्कृतीने आपण विश्वात मुक्तपणे प्रवास करू शकतो ही कल्पना रुजवली आहे, जणू आपण मूलतः आपल्या सौरमंडळापासून स्वतंत्र आहोत. पण प्लेटो आणि अॅरिस्टॉटल बरोबर असतील तर?

जर जीवन सूर्याभोवतालच्या क्षेत्रापुरते मर्यादित असेल, तर त्याचे परिणाम अद्भुत असतील. मानवता कदाचित दूरच्या तारे किंवा आकाशगंगांपर्यंत प्रवास करू शकणार नाही. पृथ्वीपासून पलायन करण्याचा प्रयत्न करण्याऐवजी, आपल्याला आपल्या ग्रहाचे आणि जीवनाच्या मूळ स्रोत म्हणून सूर्याचे संरक्षण करण्यावर लक्ष केंद्रित करावे लागेल. या जाणिवेमुळे विश्वातील आपल्या स्थानाबद्दल आणि पृथ्वीच्या रहिवाशांच्या जबाबदाऱ्यांबद्दल आपले आकलन मूलभूतपणे बदलू शकते.

मानव चंद्राच्या पलीकडे जाऊन ताऱ्यांपर्यंत पोहोचू शकतात का? पृथ्वीवरील सेंद्रिय जीवन मंगळावर अस्तित्वात राहू शकते का?

चला या प्रश्नाचा शोध **तत्त्वज्ञानाच्या** माध्यमातून घेऊ, जी एक अशी शिस्त आहे जी अस्तित्व आणि विश्वातील आपल्या स्थानाबद्दलच्या मानवतेच्या सर्वात खोल प्रश्नांशी दीर्घकाळ झगडत आली आहे.

लेखकाविषयी

GMODebate.org आणि CosmicPhilosophy.org चे संस्थापक असलेल्या लेखकाने त्यांचा तात्विक प्रवास 2006 च्या सुमारास डच समीक्षात्मक ब्लॉग Zielenknijper.com च्या माध्यमातून सुरू केला. त्यांचा प्रारंभिक फोकस त्यांनी “मुक्त इच्छा नाकारणे चळवळ” म्हणून वर्गीकृत केलेल्या गोष्टीच्या अन्वेषणावर होता. या प्रारंभिक कार्याने सुजनन शास्त्र, विज्ञान, नैतिकता, आणि जीवनाच्या स्वरूपाशी संबंधित तात्विक मुद्द्यांच्या व्यापक अन्वेषणाचा पाया घातला.

2021 मध्ये, लेखकाने जीवनाच्या स्रोताबद्दल एक क्रांतिकारक नवीन सिद्धांत विकसित केला. हा सिद्धांत प्रस्तावित करतो की जीवनाचा स्रोत १) शारीरिक व्यक्ती किंवा २) बाह्यता यांच्यात समाविष्ट होऊ शकत नाही आणि तो “जे अस्तित्वात होते त्यापेक्षा वेगळ्या” संदर्भात (प्रारंभविरहित ∞ अनंत) असला पाहिजे. ही अंतर्दृष्टी प्रसिद्ध तत्त्वज्ञान प्राध्यापक डॅनिएल सी. डेनेट यांच्याशी “[मेंदूविना चेतना](#)” या शीर्षकाच्या ऑनलाइन मंच चर्चेतील संवादातून उदयास आली.

Dennett: “हा कोणत्याही प्रकारे चेतनेबद्दलचा सिद्धांत नाही. ... जणू तुम्ही मला सांगत आहात की कार लाइनच्या इंजिनमध्ये नवीन स्पॉकेट समाविष्ट करणे शहर नियोजन आणि वाहतूक नियंत्रणासाठी महत्त्वाचे आहे.”

लेखक: “असे म्हणता येईल की ज्याने इंद्रियांना पूर्वगामी केले त्याने मानवाला पूर्वगामी केले. म्हणून चेतनेच्या उगमासाठी शारीरिक व्यक्तीच्या व्याप्तीबाहेर पाहणे आवश्यक आहे.”

या तात्विक सफलतेने लेखकाला एका साध्या प्रश्नाकडे नेले:

“पृथ्वीपासून जीवन अंतराळात किती दूर गेले आहे?”

लेखकाच्या आश्चर्याला पृथ्वीवरील कोणत्याही प्रकारचे जीवन, प्राणी, वनस्पती किंवा सूक्ष्मजीव यांची चंद्राच्या पलीकडे कधीही वैज्ञानिक चाचणी केली गेली नाही किंवा पाठवले गेले नाही. अंतराळ प्रवास आणि मानवाला मंगळावर पाठवण्याच्या योजनांमध्ये मोठी गुंतवणूक केली जात असताना हा खुलासा धक्कादायक होता. ☀️ सूर्यापासून दूर जीवन टिकू शकते का हे तपासण्याकडे विज्ञानाने दुर्लक्ष कसे केले?

प्रकरण ३ .

रहस्य

विज्ञानाने चंद्राच्या पलीकडे जीवन जाऊ शकते का याची चाचणी का केली नाही?

जेव्हा लेखकाला समजले की ग्रीक तत्त्वज्ञ प्लेटो आणि अॅरिस्टॉटल यांनी भाकीत केले होते की जीवन चंद्राखालील “सबलुनरी क्षेत्रा” पुरते मर्यादित आहे तेव्हा रहस्य अधिक खोल झाले. त्यांच्या सिद्धांतानुसार चंद्रापलीकडील “सुपरलुनरी क्षेत्रा”त जीवन अस्तित्वात राहू शकत नाही अशी शक्यता सूचित होते.

प्लेटो आणि अॅरिस्टॉटल यांनी काहीतरी शोधले होते का? 2024 मध्येही या प्रश्नाला नकार देता येत नाही हे लक्षणीय आहे.

प्रकरण ४ .

विज्ञानाच्या इतिहासातील एक महत्त्वाचा भाग

प्लेटो आणि अॅरिस्टॉटल यांच्या सिद्धांताने विज्ञानाच्या इतिहासात महत्त्वाची भूमिका बजावली आहे. वैज्ञानिक क्रांती, अनेक प्रकारे, चंद्राच्या पलीकडे जीवन अस्तित्वात राहू शकत नाही या कल्पनेविरुद्ध बंड होती. ही संकल्पना अॅरिस्टोटेलियन भौतिकशास्त्रापासून आधुनिक वैज्ञानिक सिद्धांतांपर्यंतच्या संक्रमणाच्या पायाशी होती.

फ्रान्सिस बेकन, वैज्ञानिक क्रांतीतील एक प्रमुख व्यक्तिमत्व, यांनी सबलुनरी आणि सुपरलुनरी क्षेत्रांमधील अॅरिस्टोटेलियन भेद नाकारला. तत्त्वज्ञ जिओर्दानो ब्रूनो यांनीही सबलुनरी आणि सुपरलुनरी क्षेत्रांमधील विभाजन अविश्वसनीय ठरवण्याचा प्रयत्न केला. नवीन वैज्ञानिक सिद्धांत आणि शोधांच्या विकासाने या क्षेत्रांमधील भेद आणखी आव्हानात्मक बनला, जसे चेन निंग यांग आणि रॉबर्ट मिल्स यांचे कार्य.

वैज्ञानिक इतिहासात प्लेटो आणि अॅरिस्टॉटल यांच्या सिद्धांताचा सातत्यपूर्ण प्रभाव त्याचे महत्त्व अधोरेखित करतो. हा प्रश्न उपस्थित करतो: आधुनिक विज्ञानाने जीवन चंद्राच्या पलीकडे

जाऊ शकते का याची चाचणी का केली नाही, विशेषतः आता आपल्याकडे तसे करण्याची तांत्रिक क्षमता असताना?

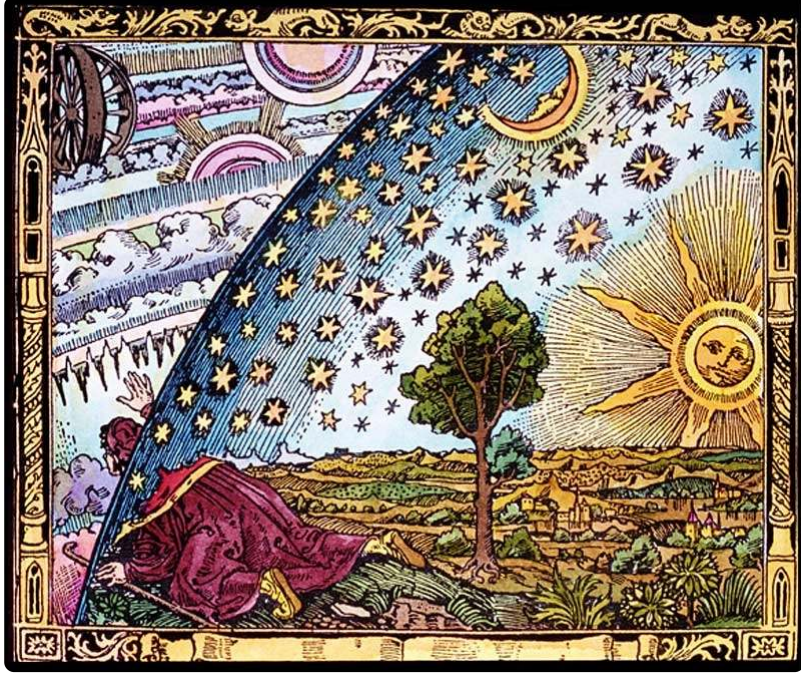
विश्वासांना आव्हान दिल्याबद्दल हद्दपारी

इतिहासात, सॉक्रेटीस, अॅनाक्झागोरस, अॅरिस्टॉटल, हायपेशिया, जिओर्दानो ब्रूनो, बारुख स्पिनोझा, आणि अल्बर्ट आइनस्टाइन यांसारख्या तत्त्वज्ञ आणि वैज्ञानिकांना त्यांच्या सत्याप्रती असलेल्या निष्ठेमुळे आणि प्रचलित विश्वास आणि मूल्यांना आव्हान देणाऱ्या ज्ञानाच्या शोधामुळे हद्दपारीचा सामना करावा लागला, काहींना, जसे अॅनाक्झागोरस, चंद्र एक खडक आहे असे म्हटल्याबद्दल हद्दपार करण्यात आले, तर इतरांना, जसे सॉक्रेटीस, प्रस्थापित धार्मिक आणि सामाजिक व्यवस्थेला प्रश्न विचारल्याबद्दल मृत्युदंडाची शिक्षा सुनावण्यात आली.

तत्त्वज्ञ जिओर्दानो ब्रूनो यांना प्लेटो आणि अॅरिस्टॉटल यांच्या सबलुनरी सिद्धांताला आव्हान दिल्याबद्दल जिवंत जाळण्यात आले.

व्हर्जिलने (इनीड, VI.724-727) सुपर- आणि सबलुनरी क्षेत्रांचे वर्णन स्पिरिटसद्वारे आतून प्राणवंत असे केले होते, ज्याची जिओर्दानो ब्रूनोने या संदर्भात विश्वात्माशी ओळख करून दिली, आणि जोडले की ते त्यांच्या विशाल वस्तुमानात पसरलेल्या मनाद्वारे हालचाल करत होते.

जिओर्दानो ब्रूनो हे एक पुनर्जागरण काळातील तत्त्वज्ञ होते ज्यांनी प्रभावी अॅरिस्टोटेलियन दृष्टिकोनाला आव्हान दिले आणि एक मूलभूत सिद्धांत प्रस्तावित केला जो अॅरिस्टॉटलच्या सबलुनरी सिद्धांताच्या विरोधात होता. रोमन इन्क्विझिशनने त्यांच्या अपारंपरिक विश्वासांसाठी त्यांना जिवंत जाळले.

“अठराव्या शतकातील वुडकट जे ब्रूनोच्या पारंपारिक विश्वापलीकडील स्वप्नांचे चित्रण करतो.”

🦋 GMODebate.org चा लेखक संवेदनशील विषयांवर प्रश्न विचारल्याबद्दल आधुनिक हद्दपारीचा अनुभव घेत आहे. त्याच्यावर अनेकदा बंदी घालण्यात आली आहे, उदाहरणार्थ वनस्पती संवेदनशीलता किंवा बिग बॅंग सिद्धांताची टीका करण्यासाठी. या बंदी त्याच्या व्यवसाय आणि खाजगी आयुष्यापर्यंत विस्तारल्या आहेत, ज्यामध्ये गूढ [वर्डप्रेस प्लगइन बंदी](#) आणि [मॉस बॉल बंदी](#) कथा समाविष्ट आहे.

प्रकरण ५.२.

“बिग बॅंग सिद्धांत”

विचारल्याबद्दल बंदी

जून 2021 मध्ये, लेखकावर Space.com वर बिग बॅंग सिद्धांतावर प्रश्न विचारल्याबद्दल बंदी घालण्यात आली. पोस्टमध्ये अल्बर्ट आइनस्टाइन यांच्या नुकत्याच सापडलेल्या कागदपत्रांची

चर्चा होती जी या सिद्धांताला आव्हान देत होती.

अल्बर्ट आइनस्टाइन यांनी बर्लिनमधील प्रशियन अकॅडमी ऑफ सायन्सेस मध्ये सादर केलेली गूढरीत्या हरवलेली कागदपत्रे 2013 मध्ये जेरुसलेम मध्ये सापडली...

(2023) आइनस्टाइनला “मी चुकलो” असे म्हणायला लावणे

स्रोत: onlinephilosophyclub.com

ही पोस्ट, जी काही शास्त्रज्ञांमध्ये वाढत असलेल्या या धारणेवर चर्चा करत होती की बिग बॅंग सिद्धांत ने धार्मिक-सारखे स्थान घेतले आहे, यावर अनेक विचारपूर्ण प्रतिसाद मिळाले होते. तथापि, Space.com वर नेहमीच्या पद्धतीप्रमाणे केवळ बंद न करता ती अचानक हटवण्यात आली. या असामान्य कृतीमुळे तिच्या काढून टाकण्यामागील हेतूबद्दल प्रश्न उपस्थित झाले.

मॉडरेटरच्या स्वतःच्या विधानात, “या थ्रेडने आपला मार्ग पूर्ण केला आहे. योगदान दिलेल्यांना धन्यवाद. आता बंद करत आहे”, विरोधाभासात्मकरित्या बंद करण्याची घोषणा केली जात असताना प्रत्यक्षात संपूर्ण थ्रेड हटवण्यात आला. जेव्हा लेखकाने नंतर या हटवण्याबद्दल सभ्यपणे असहमती व्यक्त केली, तेव्हा प्रतिसाद अधिक कठोर होता - त्यांचे संपूर्ण Space.com खाते बंद करण्यात आले आणि सर्व मागील पोस्ट मिटवण्यात आल्या, जे प्लॅटफॉर्मवरील वैज्ञानिक चर्चेबद्दल चिंताजनक असहिष्णुता दर्शवते.

प्रसिद्ध विज्ञान लेखक एरिक जे. लर्नर यांनी 2022 मध्ये एक लेख लिहिला ज्यात त्यांनी म्हटले:

"कोणत्याही खगोलशास्त्रीय जर्नल्समध्ये बिग बॅंगच्या टीकात्मक पेपर्स प्रकाशित करणे जवळजवळ अशक्य झाले आहे."

(2022) बिग बॅंग घडला नाही

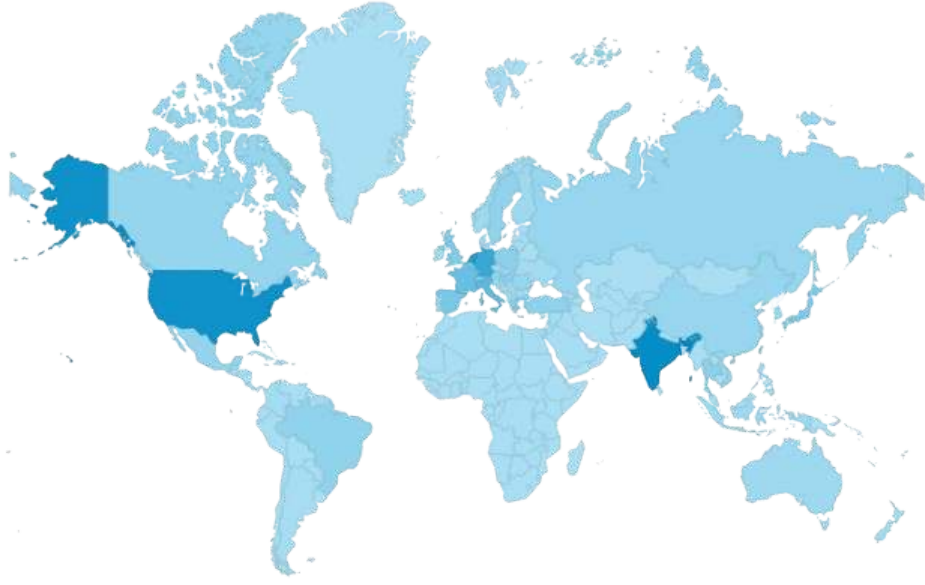
स्रोत: [इन्स्टिट्यूट ऑफ आर्ट अँड आयडियाज](http://www.instituteforartandscience.com)

शिक्षणतज्ज्ञांना विशिष्ट संशोधन करण्यापासून रोखले जाते, ज्यामध्ये बिग बॅंग सिद्धांताची टीका समाविष्ट आहे.

निष्कर्ष

जर जीवन सूर्याच्या आसपासच्या क्षेत्राशी बांधलेले असेल, तर निसर्ग, वास्तविकता आणि अवकाश प्रवासाबद्दलचे मानवतेचे आकलन मूलभूतपणे चुकीचे असेल. या जाणिवेमुळे प्रगती आणि अस्तित्वासाठी मानवतेला मार्गदर्शन करण्यासाठी नवीन तात्विक विचारांची गरज आहे. पृथ्वीपासून पलायन करण्याचा प्रयत्न करण्याऐवजी, मानवतेने पृथ्वीचे आणि संभवतः जीवनाचा स्रोत म्हणून सूर्याचेही संरक्षण करण्यात अधिक गुंतवणूक करावी.

इतक्या दशकांनंतरही, विज्ञानाने चंद्राच्या पलीकडे जीवन प्रवास करू शकते का हे तपासण्याचे का टाळले? प्लेटो आणि अॅरिस्टॉटल बरोबर होते का - आणि चंद्र हा जीवन ओलांडू न शकणारा अडथळा आहे का?

प्रकरण ७ .

अपडेट 2024

2021 पासून, या अपडेटच्या वेळी तीन वर्षांपूर्वी, हा लेख cleanscooter.in वर 99 पेक्षा जास्त भाषांमध्ये प्रमुखपणे प्रसारित करण्यात आला, जी स्वच्छ वाहतुकीसाठी असलेली वेबसाइट आहे, जी सरासरी आठवड्याला 200 पेक्षा जास्त देशांतील लोकांनी भेट दिली. लॉंच झाल्यानंतर एका वर्षात जगातील सर्व देशांमधून वेबसाइटला भेट दिली गेली.

हा लेख वेबसाइटच्या शीर्षकात प्रमुखपणे प्रसारित केला गेला आणि सर्व भेट देणाऱ्यांसाठी दृश्यमान होता. वेबसाइटला स्पष्टपणे काही पोहोच मिळाली आहे.

विचित्र म्हणजे, काहीच बदलले नाही.

2024 मधील GPT-4: “पृथ्वीवरील कोणत्याही प्रकारचे जीवन, प्राणी, वनस्पती किंवा सूक्ष्मजीव यांची चंद्राच्या पलीकडे वैज्ञानिक चाचणी केलेली नाही किंवा पाठवलेले नाही.”

डिसेंबर 2023 मध्ये, इराणने अज्ञात प्राण्यांसह एक विशेष कॅप्सूल अवकाशात पाठवले. वैज्ञानिक चाचणी करणारा इराण पहिला असेल का?

(2023) इराणने प्राण्यांना वाहून नेणारे कॅप्सूल अवकाशात पाठवले आहे

स्त्रोत: [Al Jazeera](https://www.aljazeera.com)

इतक्या दशकांनंतरही, विज्ञानाने ● चंद्राच्या पलीकडे जीवन प्रवास करू शकते का हे तपासण्याचे का टाळले?

ब्रह्मांड दर्शनशास्त्र

आपले अंतर्ज्ञान आणि टिप्पण्या आमच्याशी info@cosphi.org
येथे शेअर करा.

मुद्रित दिनांक २४ डिसेंबर, २०२४

CosmicPhilosophy.org
दर्शनशास्त्राद्वारे ब्रह्मांडाचे अर्थग्रहण

© 2024 Philosophical.Ventures Inc.